

Sygn. akt II Ka 21/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Pieńkowski

Protokolant: Marlena Achcińska

przy udziale Tomasza Szukiewicz - Inspektora Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w W. oraz oskarżycieli posiłkowych M. K. i S. M.

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 r.

sprawy: **R. J.** obwinionego o czyny z art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz z art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz z art. 282 § 1 pkt 1 kodeksu pracy w zw. z art. 91 § 1 kodeksu pracy oraz z art. 281 pkt 3 kodeksu pracy w zw. z art. 3 i art. 3¹ § 1 kodeksu pracy

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 18 września 2013 roku

sygn. II W 1.357/12

orzeka:

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy uznając apelację za bezzasadną,

II. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków oraz kwotę 500 (pięćset) złotych tytułem opłaty za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 21/14

UZASADNIENIE

Państwowa Inspekcja Pracy Inspektor Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w W. Oddział w O. oskarżyła R. J. o to, że jako Prezes Zarządu spółki (...) S.A. i osoba reprezentująca pracodawcę dopuścił się pięciu wykroczeń kwalifikowanych: dwukrotnie z art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, z art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, z art. 282 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 91 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy oraz z art. 281 pkt 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 3 i art. 3¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 18 września 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. II W 1.357/12 obwinionego R. J. uznał za winnego dokonania zarzuconych mu czynów i za czyny te na podstawie art. 282 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu łącznie karę grzywny w wysokości

5.000 złotych oraz zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 500 złotych tytułem opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obwiniony R. J., który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. Obrazę prawa materialnego tj.

- art. 12a ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 cytowanej ustawy poprzez jego błędną interpretację,

- art. 282 § 1 pkt 1 kodeksu pracy poprzez jego błędną interpretację,

- art. 281 pkt 3 kodeksu pracy poprzez jego błędną interpretację,

2. Obrazę prawa procesowego tj.

- art. 8 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w zw. z art. 4 i 7 kodeksu postępowania karnego przez dokonanie jednostronnej oceny materiału dowodowego, uwzględniającej wyłącznie okoliczności niekorzystne dla obwinionego z pominięciem dowodów i okoliczności świadczących na jego korzyść,

- art. 81 § 1 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania karnego przez nie wyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku jego podstawy prawnej,

3. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający w szczególności na bezzasadnym stwierdzeniu, że nie dokonano przekazania środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,

4. Rażąca niewspółmierność kary polegająca na wymierzeniu obwinionemu maksymalnej kary grzywny przewidzianej w kodeksie wykroczeń.

W konkluzji obwiniony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie go od popełnienia zarzuconych mu czynów lub uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostrołęce, ewentualnie istotne zmniejszenie wymierzonej kary tak aby była ona adekwatna do stopnia zawinienia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obwinionego R. J. okazała się nie zasadna w stopniu oczywistym.

W zakresie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegającego na bezzasadnym stwierdzeniu, że nie dokonano przekazania środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych to podnieść należy, iż fakt ten wynika z protokołu kontroli Państwowej Inspekcji Pracy (protokół kontroli k. 12-20). Z protokołu tego wynika, że obwiniony jako prezes zarządu do dnia 31.05.2012 r. zobowiązany był do przekazania na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych 75 % odpisu w łącznej kwocie 285.209,24 złote. Saldo na rachunku bankowym funduszu na dzień 31.05.2012 r. wynosiło 770 złotych. Częściowe przekazanie tych należności nastąpiło dopiero w dniu 21.06.2012 r. gdy obwiniony dokonał trzech przelewów na rachunek funduszu w łącznej kwocie 185.000 złotych. Jednakże kwota ta została w dniu 22.06.2012 r. wydatkowana na opłatę faktur za paliwo. W związku z powyższym wbrew twierdzeniom obwinionego zawartych w złożonej apelacji nie można w takiej sytuacji mówić o nieuprawnionym połączeniu wykroczeń polegających na „nie odprowadzeniu środków na rachunek funduszu” i „wydatkowaniu środków zgromadzonych na rachunku funduszu na cele nie związane ze świadczeniami socjalnymi”. Obwiniony podnosi, że skoro środki zostały wydatkowane na cele nie związane ze świadczeniami socjalnymi to przecież musiały tam zostać zgromadzone. O ile rację w tym zakresie należy przyznać obwinionemu to nie zauważa on jednak, iż środki na rachunku funduszu zostały zgromadzone ze znacznym opóźnieniem. Skoro zaś obwiniony R. J. działając jako prezes zarządu przekroczył terminy przekazania środków na rachunek funduszu określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych to tym samym podejmował w tym zakresie działania sprzeczne z przepisami w/w ustawy, a tym samym dopuścił się wykroczenia z art. 12a ust. 1

ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Taka sama sytuacja miała miejsce co do drugiego z zarzutów postawionych obwinionemu gdyż i w tym wypadku przekazanie 25 % odpisu nastąpiło już po terminie wskazanym w art. 6 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd Odwoławczy nie podziela zarzutu w zakresie dopuszczenia się przez Sąd Rejonowy obrazy przepisów prawa materialnego czy to w zakresie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych czy też w zakresie kodeksu pracy. W ocenie Sądu Okręgowego interpretacja tych przepisów dokonana przez Sąd I Instancji jest prawidłowa. Zgodzić należy się z obwinionym, iż art. 12a ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych jest przepisem blankietowym. Jednakże wbrew twierdzeniu obwinionego przepis ten w zakresie czynu zarzucanego obwinionemu w pkt III wniosku o ukaranie został wypełniony art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 te same ustawy. Artykuł 1 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wskazuje bowiem, iż fundusz ten jest przeznaczony na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z funduszu, na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych oraz tworzenie zakładowych żłobków, klubów dziecięcych, przedszkoli oraz innych form, wychowania przedszkolnego. Art. 2 pkt 1 te same ustawy precyzuje sformułowanie działalności socjalnej. Wydatkowanie przez obwinionego kwoty 185.000 złotych ze środków znajdujących się na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na opłacenie faktur za paliwo z pewnością jest sprzeczne z zasadami gospodarowania określonymi w art. 1 ust. 1 ustawy jak również z całą pewnością nie jest działalnością socjalną zdefiniowaną w art. 2 pkt 1 ustawy. Skoro zaś obwiniony R. J. wydatkował środki znajdujące się na zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wbrew nakazowi określonymu w art. 1 ust. 1 ustawy i na cele nie mieszczące się w kategorii działalności socjalnej określonej w art. 2 pkt 1 ustawy to dopuścił się wykroczenia z art. 12a ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 te same ustawy. Jak zauważył słusznie obwiniony przepisy te nie zawierają wprost zakazu przeznaczania środków z funduszu na inne cele ale zawierają nakaz przeznaczania ich na cele finansowania działalności socjalnej i ten właśnie nakaz obwiniony R. J. złamał.

Wbrew twierdzeniom obwinionego wskazującego na naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 81 § 1 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w zw. z art. 424 § 2 kodeksu postępowania karnego Sąd I Instancji w uzasadnieniu orzeczenia co prawda dosyć lakonicznie ale jednak wskazał podstawę odpowiedzialności obwinionego za czyn z pkt III wniosku o ukaranie. Sąd Rejonowy słusznie bowiem zauważył, że pracodawca nie może swobodnie dysponować tą szczególną częścią swojego majątku, gdyż środki funduszu muszą być wydatkowane przez niego zgodnie z postanowieniami zakładowego regulaminu funduszu (uzasadnienie k. 289). Obwiniony R. J. nie był tym samym uprawniony do wydatkowania tych środków na opłacenie faktur za paliwo.

Co do zarzutu naruszenia prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 282 § 1 pkt 1 k.p. i art. 281 pkt 3 k.p. to nie ulega wątpliwości, iż obwiniony nie był uprawniony do potrącenia 40 pracownikom bez ich zgody dodatku stażowego za miesiąc październik 2012 r. Sytuacje, w których pracodawca może dokonywać potrąceń z wynagrodzenia za pracę bez zgody pracownika reguluje art. 87 § 1 kodeksu pracy. Wszelkie przepisy wewnętrzne dotyczące tej materii nie mogą być dla pracownika mniej korzystne niż uregulowania zawarte w kodeksie pracy. W związku z powyższym zarzut obwinionego, iż Sąd Rejonowy nie dokonał gruntownej analizy obowiązujących w tym zakresie uregulowań (w tym wewnętrznych) jest chybiony. Skoro bowiem przepisy wewnętrzne nie mogą być mniej korzystne dla pracownika w tym zakresie niż uregulowane w art. 87 § 1 k.p. to oczywiste jest, iż dodatku stażowego pracodawca nie może potrącać z wynagrodzenia pracownika bez jego zgody, a takie zachowanie obwinionego R. J. miało miejsce w stosunku do 40 pracowników. W ocenie Sądu Okręgowego obwiniony R. J. dopuścił się również czynu z pkt V wniosku o ukaranie. Obwiniony nie był uprawniony do samodzielnego rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia i dokonując samodzielnie tej czynności w sposób rażący naruszył przepisy prawa pracy. Tak rażące uchybienie formalne, mimo istniejącej ustnej zgody na dokonanie rozwiązania umowy o pracę w tym trybie drugiej z uprawnionych osób jest z pewnością rażącym naruszeniem przepisów prawa pracy, a zatem wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 281 pkt 3 kodeksu pracy.

W zakresie wysokości kary grzywny orzeczonej wobec obwinionego zgodzić należy się z obwinionym, iż jej wysokość określona została w kwocie 5.000 złotych, a więc maksymalnej przewidzianej przed kodeks wykroczeń. Jednakże wobec obwinionego grzywna nie była wymierzana na podstawie kodeksu wykroczeń lecz na podstawie art. 282 § 1 pkt

1 kodeksu pracy, a przepis ten przewiduje zagrożenie karą grzywny w wysokości od 1.000 do 30.000 złotych. Biorąc pod uwagę, iż w myśl art. 9 § 2 k.w. obwinionemu wymierzono jedną karę grzywny za wszystkie pięć popełnionych wykroczeń oraz charakter czynów zarzuconych obwinionemu to wymierzona mu kara grzywny w żaden sposób nie może być uznana za rażąco surową i jest to kara w granicach dolnego ustawowego zagrożenia za tego typu czyny.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 109 § 2 k.p.w. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k. nie uwzględnił apelacji obwinionego R. J. i zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 119 k.p.w. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., a o opłacie na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych.